■ כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות ■

בסודשיח

■ בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת בלק ■ י"א תמוז ה'תש"ע ■ 24.06.2010 ■ גליון מס' 75 ■

תפוצה לכל קהילות ישראל

ובגוים לא יתחשב

/ יעקב הלוי פילבר

אחד מפלאי העולם הוא הישרדותו של העם היהודי במדבר העמים, כבשה אחת מול שבעים זאבים, ואכן האמירה: "בכל דור ודור קמים עלינו לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם" מסבירה את עמידתו של העם היהודי כנגד אויביו מבקשי נפשו מבחוץ. אך מהו סוד הקיום של העם היהודי למרות ניסיונות האיבוד לדעת של המהרסים והמחריבים מבפנים, מהו הדבר המבטיח את נצחיותו של העם היהודי בהיסטוריה האנושית? בדבריו של רבי שמעון בר יוחאי אנו מוצאים כמה אמירות שהן לכאורה סותרות את הכלל "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", וכפירוש רש"י: "כל הבא על האדם ביד הקב"ה... הכל בידי שמים הוא, אבל צדיק ורשע אינו בא ע"י שמים, את זה מוסר בידו של אדם ונתן לפניו שני דרכים, והוא יבחר יראת שמים". ולכן אמירתו של רשב"י (שבת קלח ב): "חס ושלום שתשכח תורה מישראל שנאמר (דברים לא): 'כי לא תשכח מפי זרעו". היא לכאורה סותרת את דברי רשב"י, שהרי אין לך דבר השייך ליראת שמים כמו לימוד תורה, כמו שאמרו: "גדול לימוד שמביא לידי מעשה". ולכאורה יש לכל יהודי הבחירה להפסיק ללמוד תורה, ואם יעשו כך חלילה העם כולו התוצאה תהיה שתשכח תורה מישראל. ואם כך איך לפי רשב"י יש הבטחה שהתורה לא תשכח מפי זרעו שזה שולל מהאדם את בחירתו? שאלה דומה יש לשאול על אמירה נוספת של רשב"י: "כתיב (ישעיה סה): 'כי כימי העץ ימי עמי - ואין עץ אלא תורה שנאמר (משלי ג): 'עץ חיים היא למחזיקים בה', וכי מי נברא בשביל מי, התורה בשביל ישראל או ישראל בשביל תורה? לא תורה בשביל ישראל. אלא תורה שנבראת בשביל ישראל הרי היא קיימת לעולמי עולמים, ישראל שנבראו בזכותם על אחת כמה וכמה" (קה"ר א). וגם כאן לכאורה הרי בידו של כל יהודי בבחירתו החופשית, חלילה, להתבולל בהמרת דת או נישואי תערובת, ואם בבחירתם החופשית יחליטו כך היהודים כולם, גם כאן התוצאה תהיה שיכלה חלילה העם היהודי, וכיון שאפשרות כזו קיימת בתיאוריה, מה בטחונו של רשב"י שהעם היהודי מובטח להתקיים לעולם?

> "הבחירה החופשית היא אחד החוקים שחקק הקב"ה בעולמו, וכמו בכל מערכת משפטית כאשר חוק אחד מתנגש בחוק אחר, קיים חוק מעודף המבטל את חבירו..."

סתירה נוספת לכלל ש"הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" מוצאים אנו בכמה אירועים בתולדות האומה. במעמד הר סיני כפה הקב"ה על ישראל הר כגיגית שאם לא יקבלו את התורה שם תהיה קבורתם, ואף על פי שקבלת התורה היא כולה "יראת שמים" ועל כן היא לכאורה בתחום הבחירה החופשית, ולמרות זאת קבלת התורה נכפתה על ישראל. כמו כן בימי יחזקאל בקשו ישראל להיות ככל העמים, וכשבאו זקנים ואמרו: "נהיה כגויים כמשפחות האדמה", השיב להם הנביא (יחזקאל כ לב-לג): "העולה על רוחכם היו לא תהיה... אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם". וגם כאן ההחלטה להיות יהודי היא בתחום "יראת שמים" ואעפ"כ הדבר נכפה על ישראל. אלא שהסתירה הנ"ל קיימת כל עוד אין אנו מבחינים בענין הבחירה בין הפרט לכלל, אבל האמת היא שבחירה חופשית קיימת רק בתחום הפרט, בחיים הפרטיים של האדם, אבל בכל מה שנוגע לכלל ישראל שם אין חופש בחירה. וכך יש להבין את הדבר: הבחירה החופשית היא אחד החוקים שחקק הקב"ה בעולמו, וכמו בכל מערכת משפטית כאשר חוק אחד מתנגש בחוק אחר, קיים חוק מעודף המבטל את חבירו, כמו למשל פיקוח נפש הדוחה את השבת, מפני שחוק שמירת החיים עומד מעל חוק שמירת השבת. כך גם בענין הבחירה החופשית, כל עוד אין הבחירה של הפרט מסכנת את חוקי הקיום של האומה, מאפשרת לה ההשגחה העליונה חופש, אבל ברגע שהבחירה של המוני בית ישראל עלולה לסכן את חוק הקיום של האומה, כמו למשל שכחת התורה בעם ישראל או הפסקת קיומו הנצחי של עם ישראל, כי אז מתערבת ההשגחה העליונה ומונעת את הבחירה החופשית שלנו ומאלצת אותנו בעל כרחנו להיות נאמנים לחוקי הקיום של האומה. וכך מסביר הנצי"ב

■ עוד בעיתון ■

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל לומדי ובוגרי ישיבת וולוז'ין
בישיבת וולוז'ין התחזק מאד מעמדה של ראשות הישיבה ומעמדו של ראש הישיבה כדמות המרכזית בעולמם של בני הישיבה...
המשך בעמ' 2

חוק וסדר
ומה יהיה על התפילות כשמשיח יבוא?
על הפסוק בפרשתנו "מה טובו אוהלך יעקב משכנותך ישראל (כד, ה)" נאמר בגמ' (סנהדרין קה, ב)...
המשך בעמ' 6

שו"ת קיץ
שאלה: האם מותר לנפח ברכות מים מפלסטיק בשבת כדי שהילדים הקטנים ישחקו במים ויצננו עצמם מהחום?...
המשך בעמ' 6

סיפור לשבת
"דיל" עם הרבי
באחד מימי השישי כשיצאתי מהמקווה של הגברים בלוס אנג'לס, עצר אותי איש צעיר...
סגולת ה-יוה"ך
פתח ואמר, עת צרה היא ליעקב וממנה - דייקא - יוושע. אמנם המנהג הוא שאין אומרים תהילים בשב"ק...
המשך בעמ' 4

שביבים
■ תיק מספר 9010-63-1
■ ההורים מגיעים לשמחות מעולם האמת
■ תואר יוקרתי מהמלכה לפרל
■ אין לדיין אלא מה שעיניו רואות
■ הנצר האחרון
■ הורים, תיפסו מנהיגות!!!
המשך בעמ' 7

את הכתוב: "הן עם לבדד ישכון, ובגויים לא יתחשב", שעם ישראל אינו דומה לשאר העמים הגולים מארצם, שלאחר שבאו לארץ זרה, ומנסים להיות דומים להם עד כדי התבוללות, הדבר מביא להתקרבות בין המהגרים למקומיים. מה שאין כן עם ישראל, אצלו הדבר הפוך, דוקא כשהוא לבדד, שאינו מתערב עם גויי הארץ, אז ישכון במנוחה וכבוד, אבל כאשר עם ישראל מנסה להתערב בגויים ולהיות כאחד מהם, אז "לא יתחשב", שהקב"ה מעורר אצל העמים שנאה (אנטישמיות) המאלצת אותנו להמשיך להיות יהודים בעל כרחנו וגם כיום למרות הסיונות הבלתי פוסקים של חלקים לא מבוטלים באומה להדמות לאומות העולם ולברוח מיחודנו היהודי אנו מוצאים את עצמנו בעל כרחנו במצב שכל העולם כולו נגדנו, ככתוב: "ובגויים – לא יתחשב".

פרקים בעולמה של רבנות הקהילה בישראל

מאמר שישים בסידרה

/ הרב אהרן כ"ץ*

לומדי ובוגרי ישיבת וולוז'ין

בישיבת וולוז'ין התחזק מאד מעמדה של ראשות הישיבה ומעמדו של ראש הישיבה כדמות המרכזית בעולמם של בני הישיבה. הדמויות המיוחדות שהנהיגו את הישיבה הפכו את ישיבת וולוז'ין כמקום תורה לא רק עבור בני העיר עצמם אלא טובי הלומדים מכל אזור ליטא הגיעו להתחמם לאורם. האישים המיוחדים שלימדו בישיבה במהלך כל ימי המאה התשע עשרה, יצרו זהות מלאה בין הישיבה ודמותו של העומד בראשה. כך היו הדברים בימיו של ר' חיים מוולוז'ין, כך היו הדברים במשך השנים שבהם הונהגה הישיבה על ידי הנצי"ב יחד עם ר' יוסף דובער סולובייציק, וכך היו הדברים בזמן שבו הר"מ הראשי בישיבה לצידו של הנצי"ב היה בנו של ר' יוסף דובער, ר' חיים סולובייציק. אף שאי אפשר לומר ששיטתו הלימודית של ר' חיים הייתה המשך ישיר של שיטת הנצי"ב, אפשר בהחלט להתרשם שהיסודות שהנחיל בישיבה הם שיכלו להתפתח לשיטת ר' חיים, זו שבהמשך הוכרה כשיטת בריסק. כבר כתב הרב זוין זצ"ל בספרו המיוחד "אישים ושיטות" כי ראשית ימיה של תקופת ר' חיים בוולוז'ין נעוצה בהחלט בתקופת הנצי"ב. העובדה ששיעורי הישיבה גם בזמנו של הנצי"ב עסקו בהפרדת כל מושג הלכתי ליסודותיו, הבנת ההלכות לפי יסודות אלה כבר הייתה קיימת בוולוז'ין של הנצי"ב. ר' חיים בריסקר הביא אותה לדרגת שכלול מיוחדת, ולמעשה במינוחים המיוחדים, יצר כמעט שפה של למדנות.

"הדמויות המיוחדות שהנהיגו את הישיבה הפכו את ישיבת וולוז'ין כמקום תורה לא רק עבור בני העיר עצמם אלא טובי הלומדים מכל אזור ליטא הגיעו להתחמם לאורם..."

ר' חיים סולובייציק נולד בשנת תרי"ג (1853) לאביו גאון ישראל בעל הבית הלוי. בגיל עשרים אחר פטירת אמו נשא לאשה את נכדת הנצי"ב, בתו של ר' רפאל שפירא שהיה באותם הימים הר"מ המרכזי בישיבה. הרב שפירא עצמו נולד בשנת תקצ"ז בעיר סמרגון. הוא נתמנה כר"מ וכמשנה לראש הישיבה בישיבת וולוז'ין בשנת תר"ל. (1870). ר' רפאל שפירא הותיר אחריו ברכה, את ספרו המעולה "תורת רפאל". ספר זה יצא לאור שנים רבות לאחר פטירתו.

בספרו זה באה לידי ביטוי שיטתו הברורה להסדיר את החכמים לשיטותיהם, ולהראות שדבריהם בנושאים שונים מונעים מאותה הבנה יסודית. ר' חיים עצמו החל ללמד בישיבת וולוז'ין בשנת תר"מ (1880), היינו, בהיותו בן 27 שנים. אותם שנים היו שנות פאר לישיבת וולוז'ין והיא הצמיחה מתוכה את מי שלאחר מכן יהיו החשובים שבין ראשי הישיבות. נזכיר כאן אחדים מהמיוחדים שבהם. ר' אריה ליב גורדון מן העיירה לקם שבליטא. הוא הוציא לאור את ספר עבודת הלב שהוא באור על אוצר התפילות. על פי עדותו בפתיחה לסידור הוא ביקש לתת ללומדים באור ללשונות התפילה והברכות וכן ללמד את תולדות התפילות והברכות.

בישיבת וולוז'ין תחת הנהגתו של ר' חיים למד ר' יצחק אייזיק הלוי בעל "דורות ראשונים". נולד בעיירה הסמוכה לוילנה בשנת תר"ח (1848) ולמד תורה בין היתר אצל ר' חיים בריסקר בישיבת וולוז'ין. בשנת תרנ"ה עבר לגרמניה. לימים היה ממייסדי תנועת "אגודת ישראל". הוא ביקש לחבר ספר העוסק בתולדות ישראל על פי מסורת השקפתם של חכמי ישראל. לספר קרא בשם "דורות ראשונים". את הספר לא כתב לפי סדר הזמנים ההיסטורי, ובהקדמת הספר שיצא לאור בשנת תרצ"ז בפרעשבורג (על ידי חברת כל ישראל חברים בפריז), כתב: "חושב אני כי למותר לכתוב הקדמה לחבורי זה, כי לא כשאר יתר ענפי החכמות חכמת דברי הימים לבני ישראל. כי בעוד אשר הם נתברכו כל צרכן וכל הבא להוסיף עליו להודיע מה חפצו והחיסרון אשר הוא חפץ למלאות לפי דעתו, הנה לעומת זה חכמת דברי הימים לבני ישראל היא בטל ילדותה ובפרט בכל ימי דברי הראשונים". אין ספק שהספר הוא תגובה לספרות עניפה שהתפתחה באותו הדור, במיוחד אצל יהודי גרמניה, והוא ראה לעצמו חובה להשיב דברים כנגד חוקרים כמו גרץ וויס ("דור דור ודורשיו") על המובא בספריהם. החלקים האחרים של הספר יצאו

לאור בפרנקפורט דמיין בשנים תרס"א ותרס"ו. ר' יצחק אייזיק נפטר בשנת תרע"ד ונטמן בארון שנעשה מקרשי שולחן הכתיבה עליו כתב את ספריו.

בין חובשי בית המדרש של ישיבת וולוז'ין יש להזכיר את ר' ברוך הלוי עפשטין, הידוע כבעל התורה תמימה. נולד בשנת תר"ך (1860) בעיר בברויסק, לאביו הגאון ר' יחיאל מיכל עפשטין, המוכר אצל לומדי התורה כבעל החיבור "ערוך השולחן". בגיל צעיר מאד, מיד אחר "בר המצווה" שלו, בא ללמוד תורה בישיבת וולוז'ין אצל הנצי"ב ובעיקר אצל ר' חיים הלוי סולובייצי'ק. אחרי נישואיו לבתו של ר' אליעזר הלוי הורביץ, שהיה רבה של העיר פינסק עבר לגור בעיר זו וחי בה למעלה משישים שנה. בכל ימיו סירב לקבל עליו עול הרבנות ועסק במקצוע הבנקאות. בכל השנים הללו ישב וכתב דברי תורה. בימים ההם הוציא לאור את ספרו המיוחד "תורה תמימה" שיש בו חיבור בין התורה שבעל פה ומדרשי ההלכה לבין ביאורו של המקרא. הספר זכה לתפוצה אדירה ומהדורה מחודשת ממנו מודפסת בכל כמה שנים. פחות ידועים הם ספריו "מקור ברוך". אחד מהם הוא פירוש לתלמוד הירושלמי, וכן ספרו הפרשני לתורה בשם תוספת ברכה.

בין בוגרי הישיבה בוולוז'ין ראוי להזכיר את הגאון האדיר ר' שמעון יהודה הכהן שקאפ. גם הוא נולד בשנת תר"ך (1860). שש שנים עשה ר' שמעון בישיבת וולוז'ין, בין השנים תרל"ה עד תרמ"א. שלש שנים לאחר מכן הוזמן על ידי דודו ר' אליעזר גורדון לבוא וללמד בישיבתו הגדולה והחשובה ישיבת טלז. באותם הימים פיתח את דרכו המיוחדת בניתוח סוגיות התלמוד. שיטתו מוכרת בעולם התורה כ"שיטת ר' שמעון שקאפ". חידושיו החשובים עלו על שולחנם של חכמי ישראל בעיקר באמצעות ספרו המיוחד "שערי יושר". בהקדמת הספר כתב ר' שמעון: "אקווה אשר בהוצאת ספרי להפיצו ברבים, יחנני הטוב והמטיב למשוך לב העמלים בעומק ההלכה, להגות בו ולהוסיף לקח ויהיה חלקי עמהם סלה. הנה אדע שספרי זה לא יהיה מקובל לכל כי הרבה לומדים לא הורגלו להגות בדרך העיון כפי דרך העיון הסובב והולך בכל העניינים הנאמרים בספרי זה, שהרבה דרכים לתורה וכל אחד מוצא טעם לפי הרגלו, ועוד לזה שרוב העניינים המתבארים בו הם עניינים הדורשים עיון ויגיעה ולא יתפסו גם לב מבין בהבטה בעלמא, ולא כל אדם רוצה לתלות החיסרון בעצמו מחמת עומק המושג וחסרון המשיג. ושמעתי דבר נאה ומתקבל בשם גיסי הרה"ג שלמה זלמן ב"ר קלמן אבעל מטעלז, בהא דמסופר בגמרא בבא קמא בסוגיה דזה נהנה וזה לא חסר (דף כ' ע"ב א.כ.), דרב חסדא בעי מרבי בר חמא והשיב לו דכי תשמש לי, שקל סודרא כרך ליה. ובהשקפה ראשונה הוא דבר מתמיה, וביאר הרב הנ"ל, שהעניין הוא שבדבר שצריך עיון ויגיעה תלוי בעיקר אם המתלמד מאמין במעלת מלמדו, או אז אם לא יבין בראשונה יתלה החיסרון בעצמו, ויוסיף אומץ ליגע את עצמו ואז יבין באחרונה. אבל אם המלמדו קל בעיניו ולא שווה לו להתאמץ לעמול בהם, אז אם לא יקבל הדברים במשקל הראשון יניחם או יבטלם בליבו ודיו. לכן כאשר ידע רמי בר חמא את עומק העניין שרצה ללמדו לא רצה ללמד עד שיתאמת לו שרב חסדה משתוקק להתלמד ממנו כתלמיד מרב, לכן לא רצה ללמדו הדבר עד שישמשו כתלמיד לרב ודפח"ח".

אחרי עזבו את טלז נתמנה לרבנות בעיר מאלטש. זה היה בשנת תרס"ג (1903) ולאחר מכן ברבנות העיר ברוינסק. בשנת תר"פ (1820) הוזמן לכהן פאר כראש ישיבת גרודנה. ישיבת "שער התורה" בגרודנה הייתה בבת עינו, ובה השקיע כעשרים שנה. הישיבה גלתה עם פרוץ מלחמת העולם השנייה לוילנה שם עלתה בסערה השמימה עם מאות תלמידיה הקדושים שקידשו שם שמים ברבים באהבה באוהלה של תורה (לשון בן המחבר בהקדמה לספר חידושיו). ר' שמעון שקאפ נפטר בט' במרחשון של שנת ת"ש (1939). כאמור, בנו הוציא לאור את חידושי תורתו על מסכתות הש"ס בשם "חידושי ר' שמעון יהודה הכהן".

הספר שערי יושר חולק על ידי המחבר לשערים ופרקים. הראשון שבהם הוא שער הספקות וכולל עשרים ושנים פרקים. הראשון שבהם עוסק בדברי הרשב"א והרמב"ם בדין ספיקא דאורייתא לחומרא. בשער השני מבאר המחבר את מושגי החזקות. ואלו השער השלישי מדבר בדרכי בירור הספקות מכח הרוב. בספר זה ניכרת מגמה שהלכה ונתרחבה בעולם ישיבות ליטא לצאת מבירור הסוגיה המקומית לבירור מורחב של עולם מושגי ההלכה ומתוך כך להביא לפירוקן של הסוגיות התלמודיות, דברי הראשונים והפוסקים, לאורך כל שרשרת הדורות. אין ספק שדרכם של ר' חיים ברויסקר מצד אחד ודרכו של ר' שמעון שקאפ מצד שני שינו את כל דרכי הלימוד בישיבות ליטא. בין תלמידי ר' שמעון נמנו חלק לא קטן של ראשי הישיבות והרבנים של הדור הקודם. די אם נזכיר כאן דמויות כמו ר' שמואל רוזובסקי זצ"ל מצד אחד, שהיה אחד מראשי ישיבת פוניב'ז, ואת דמותו המיוחדת של הרב איסר יהודה אונטרמן זצ"ל שכיהן במספר רבנויות עד שנתמנה כרב ראשי לארץ ישראל אחרי פטירת הגאון הרב הרצוג זצ"ל. גם מדמויות אלה ניתן לעמוד על ההשפעה הגדולה שהיה לר' שמעון על עולם התורה בזמן החדש עד ימינו. אפשר לקבוע שתורותיו של ר' שמעון מהווים בסיס לרבים משיעורי הרמי"ם הנלמדים בעולם הישיבות של הדור הקודם והדור שלנו.

אלו הן קצת מן הדמויות שצמחו ועלו בישיבת וולוז'ין של הנצי"ב ושל הגאון המיוחד הרב חיים סולובייצי'ק. גם במאמרינו הבא נשתדל לעמוד על דמויות שגדלו באווירה של "אם הישיבות" בזמן החדש ועל השפעתן הגדולה בדרכי קניין התורה במאה השנים האחרונות.

שלום רב לאוהבי תורתך ואין למו מכשול.

*הרב אהרן כ"ץ. ראש כולל הלכה במכון גבוה לתורה אונ' בר אילן.
רב קהילת "דובב עוזי" רמת גן.

בסוד שיח
כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

סיפור לשבת

"דיל" עם הרבי

{את הסיפור המובא להלן שלח אלי ידידי ר' מרתין שטרן, שידיו רב לו במימון התקשורת במספר נכבד של בתי חב"ד, כדי שעוברי אורח וצעירים מישראל יוכלו להתקשר לביתם ולהסיר דאגה מלב משפחתם. הסיפור נכתב במקורו בשפה האנגלית. שאול שיף}

את רובו של הסיפור שמעתי מלארי שפיגל מלוס אנג'לס במסיבת ראש חודש, שהתקיימה בליל חמישי אחד כאן בצפת. כל כך התרשמתי מהסיפור, עד שכאשר הוא הופיע במסיבת "מלווה מלכה" שערכתי במוצאי שבת באסנט, המרכז לחוויית הקבלה בצפת, ביקשתי ממנו לחזור ולספרו. מדהים היה שאחד הנוכחים הוסיף עוד פרטים שהיו חסרים ברקע של הסיפור והשלימו לי את התמונה.

וכך היה המעשה בפי המספר:

באחד מימי השישי כשיצאתי מהמקווה של הגברים בלוס אנג'לס, עצר אותי איש צעיר וביקש ממני להדריך אותו כיצד להגיע לכתובת מסוימת. הכרתי את המקום, שלא היה רחוק מאוד משם ונתתי לו הנחיות ברורות כיצד להגיע ליעדו.

ואז, כשעמדתי להיכנס למכוניתי, החלטתי שאני יכול לעשות יותר מזה. אחרי הכול עוד היום גדול ויש עוד די זמן עד כניסת השבת, ואני בעצם פנוי. מיהרתי לחזור אל הצעיר והצעתי להסיע אותו, תוך שאני מרגיע אותו שלא יהיה עליי לסטות הרבה מדרכי לשם כך.

בעודנו נוסעים שאלתי אותו למעשיו. תשובתו הייתה: "אני מקרב אנשים לקב"ה". הייתי מופתע. הוא לא נראה כמי שעוסק בהחזרה בתשובה. אני רגיל לפגוש בשליחי חב"ד שעוסקים בכך, אבל הצעיר הזה היה מגולח למשעי, ענוד עניבה רחבה ושולי כובעו מגולגלים כלפי מעלה.

שאלתי אותו מאין הוא, והוא השיב לי שהוא בא מלייקווד (מקום מושבה של הישיבה הליטאית המפורסמת בניו ג'רסי). בהמשך התברר לי שהמשגיח של הישיבה אכן שלח קבוצה נבחרת של כ-20 בחורים למקומות שונים בניו-ג'רסי לעבוד ב"קירוב אנשים לקב"ה".

הביטוי הזה עורר בי הדים. ממש באותו בוקר הפנה מישהו את תשומת לבי למכתב שכתב הרבי מליובאוויטש בתשובה למישהו שתיאר את פעילותו באלה המילים ממש: "קירוב אנשים לקב"ה". תשובתו הנוקבת של הרבי הייתה: "ואיך אתה יודע שאתה קרוב לקב"ה יותר מהם? אולי הם קרובים ממך? מי יודע מה יש בנשמתו של יהודי?"

הרבי המשיך והציע לו שאם המחשבה הזו תדריך אותו והוא יפנה לכל יהודי מתוך כבוד והכנעה, תהיה לו בוודאי הצלחה גדולה הרבה יותר.

החלטתי לשתף את הנוסע שלי במחשבותיי אלה ולראות את תגובתו. הוא חייך. "עליך לדעת", אמר, "כי רוב האנשים שאני עובד אתם מכורים להימורים או לסמים או לדברים אחרים. אנו מנסים כל דרך כדי להגיע אליהם, כולל יציאות לכל מיני מקומות. עד כה הפעילות שתמיד מצליחה היא כאשר אנו לוקחים אותם ל'אוהל' (מקום מנוחתו של הרבי בקווינס, ניו יורק, לא רחוק מנמלי התעופה קנדי ולה-גארדייה").

"אני בא לשם בקביעות עם קבוצות גדולות. בדרך כלל אנחנו הולכים תחילה למשחק "ניקס" (בייסבול) במדיסון סקוויר גארדן במנהטן, או לפעילות בידורית אחרת, ואז אנו הולכים ל"אוהל" בקווינס".

הוא שאל אותי אם מותר לו לספר לי סיפור. "בשלב זה אתה יכול לספר לי כל דבר", השבתי לו בהתלהבות.

"אחד האנשים שלקחתי ל'אוהל' בא מרקע יותר פשוט. הוא עצמו איש צעיר אינטליגנטי ושאפתני, ושנה קודם לכן הוא היה ברשימת ההמתנה לאחד מבתי הספר המצוינים למשפטים במדינה. הוא כתב לרבי שאם יתקבל, מה שבוודאי יבטיח לו משרה טובה בהמשך, הוא מבטיח שיניח תפילין פעמיים בשבוע ויתפלל במניין".

"אותו צעיר התקבל לאותו מוסד יוקרתי, אבל בהבטחה בעניין התפילין והמניין לא עמד".

"בסמסטר השני של שנת הלימודים הראשונה קיבל שיחת טלפון בלתי-צפויה מאמו. מקולה הבין מיד שהיא נסערת.. 'מה קרה?' שאל בדאגה".

"האם יש לך קשר כלשהו עם הרבי מליובאוויטש? מעולם לא סיפרת לי על כך".

"אין לי שמץ של מושג על מה את מדברת. מובן שאין לי כל קשר", השיב, תוך שכחה או חוסר תשומת לב לאותו מכתב שכתב בזמנו בקווינס".

"גם לי לא היה מעולם כל קשר לרבי, אבל אני מתקשרת לומר לך שהרבי מליובאוויטש מופיע בחלומי כבר כמה לילות, והוא חוזר ואומר שהוא קיים את חלקו ומדוע אין בני מקיים את חלקו".

"מיותר לומר שמאותו היום הקפיד להניח תפילין ולהתפלל במניין".

המשך בעמוד הבא...

סגולת ה-יוה"ך

{אמרי קודש ממרן אדמו"ר הק' מסדיגורא שליט"א שאמרם ברעוא דרעוין פר' קרח ה'תש"ע}

פתח ואמר, עת צרה היא ליעקב וממנה - דייקא - יוושע. אמנם המנהג הוא שאין אומרים תהילים בשב"ק (מלבד הסדר הקבוע), אך כבר נאמר 'עת לעשות לה' הפרו תורתך' (קיט, קכו), ולעת הזאת הוא בבחי' 'הפרו תורתך', כי ימי ר"ח תמוז הם ימים מסוגלים, ולכן אמרו כאן פרקי תהלים, ומובטחים אנו בישועת ה'.

הנה זקני הס"ק מרוז'ין זיע"א אמר על סגולת סיפורי צדיקים שאין לשער עד היכן כוחם מגיע ואפשר עי"ז להמתיק הדינים מעל בני ישראל. ואספר מה ששמעתי בשם הרה"ח רבי יואל יוסף אשכנזי ז"ל מטבריה עובדא דהוה אצל זקני הרה"ק מאפטא, שפ"א באו שלוחי דרבנן מא"י שעסקו באסיפת מעות עבור עניי ארץ ישראל לשבות במחיצתו, כידוע היה זקני הרה"ק מאפטא נשיא ואמרכל של כולל א"י ליוצאי וואהלין - לפניו עסק בענין זה הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'יבוז' זיע"א, ואחר הסתלקות הרה"ק מאפטא זיע"א היה זקני הס"ק מרוז'ין זיע"א נשיא ואמרכל לא"י.

כוונת השלוחים הייתה להיכנס לפניו ולבקשו שיסייע בידם במלאכת הקודש, ובליל שב"ק באו אל שולחנו הטהור, ולפליאתם שמעו איך שהרה"ק מאפטא מדבר אודות ישוב ארץ ישראל, ואמר שאין ראוי לסייע ולתמוך ביושבי א"י, כיון שאינם עושים כלום למלאכתם ותולים כל יהבם על יושבי חו"ל שיתמכו בהם, כמובן שרעדה אחזתם ולא ידעו את נפשם כי נבהלו מאד לשמוע דברים אלו, אמנם חשבו בדעתם שאולי למחר בסעודת יום שב"ק יפרש דבריו אלו באופן אחר.

והנה בסעודת יום שב"ק כשבאו אל שולחנו הטהור חזר על דבריו בענין יושבי א"י ביתר שאת, ועוד הוסיף לומר דברים הקשים כגידין, שיושבי א"י אוכלים מאכלים משובחים כמו 'א יוכיגע יוהר' (מרק סמיך), ואילו לא היו בידם מעות כדי צרכם לא היו אוכלים מאכלים משובחים כל כך, וא"כ כל מה ששולחים לאסוף מעות עבורם בחו"ל, זה רק כי ברצונם לחיות מכספם של אחרים. כמובן שהשלוחים נבהלו מאד ולא ידעו מה יעשו, וגמרו בדעתם שלא יבואו לעריכת שולחן סעודה שלישית בבית מדרשו של זקני זיע"א, ומיד במוצש"ק יסעו אל עיר אחרת, כי הבינו שאחר דיבורים כאלו ששמעו מפ"ק בודאי לא יוכלו לאסוף מעות בעיר זו עבור יושבי ארה"ק.

אמנם היות ולא מצאו היכן לסעוד סעודה שלישית הוכרחו לשוב לבית מדרשו של זקני זיע"א, והנה כשהתחיל לומר אמרי קדשו נתפלאו לשמוע שהתחיל לדבר בשבח יושבי ארה"ק, ועל הזכות הגדולה של יושבי חו"ל המסייעים בידם, והאריך בדברים בשבחם, ההיפך הגמור מדבריו בליל שב"ק וביום שב"ק. כמובן שהשלוחים תמהו מאד על הנהגתו של זקני זיע"א ולא ידעו מה יעשו עתה.

והנה במוצש"ק שלח זקני זיע"א לקרוא להם, וכשעמדו לפניו פתח ואמר, ודאי לא תבינו פשר הדברים שדברתי כנגד יושבי ארה"ק בליל שב"ק וביום שב"ק, ועוד יותר למה זה בסעודה שלישית הארכתי לספר בשבח יושבי ארה"ק, כעת אבאר לכם כוונתי. הנה כתיב (דברים א, א) 'אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרת ודי זהב' ופירש"י 'לפי שהן דברי תוכחות, ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן כו'', וקשה מה היה טעמו של משה רבנו ע"ה בהזכרת חטאי בנ"י בכל שנות היותם במדבר, וכי בני ישראל לא ידעו כבר מעוונות אלו.

אלא פירש להם זקני זיע"א, שכוונתו של משה רבנו ע"ה הייתה להמתיק הדינים מעל ישראל, שאם יבוא מי ויקטרג על בני ישראל ויזכיר את חטאיהם שעשו במדבר, יוכלו להשיבו דבר, ויאמרו לו הרי משה רבנו ע"ה כבר הזכיר חטאים אלו, ואעפ"כ המתיק מעל בנ"י את הדינים וביאר לפניהם את כל משנה התורה.

סיים זקני זיע"א ואמר להם, גם אני בדברים שאמרתי כנגד יושבי ארה"ק הייתה כוונתי, שאם יגיע זמן כזה שיקומו אנשים וידברו דברים שאינם כהוגן על יושבי ארה"ק, ויאמרו שהם יושבים בא"י ותולים פרנסתם ביושבי חו"ל וכדומה, ישיבו להם שכבר הקדמתי אני בטענות אלו, ומ"מ הוספתי לעורר את בנ"י על החובה לתמוך ביושבי ארה"ק. עכד"ק.

ויש לבאר הענין שזקני הרה"ק מאפטא זיע"א הזכיר בתוך דבריו על יושבי ארה"ק שהם אוכלים 'א יוכיגע יוה"ך', עפ"י הידוע שהיה מרגלא בפומיה של זקני זיע"א שה"יוה"ך" (המרק) של ליל הסדר טוב לשמירה לכל השנה כולה, דתיבת 'יוה"ך' הוא שם של שמירת הדרך, וכמ"ש הוא (אוהב ישראל, ליקוטים) לבאר מה שאמרו חז"ל במדרש 'הנפטר מחברו אל יפטר אלא מתוך דבר הלכה, ומאי הלכה יחיד ורבים הלכה כרבים', דהעניין שאמרו הלכה זו דייקא כי השם של שמירת הדרך הוא י'ו'ה'ך היוצא מס"ת של הפסוק: 'כי מלאכיו יצוה לך' (תהלים צא, יא), והוא ר"ת של יחיד ורבים הלכה כרבים, ולכן נקטו חז"ל דוקא במאמר זה. וי"ל שזו היתה גם כוונת קדשו שהיוה"ך של ליל הסדר טוב לשמירה לכל השנה, שע"י קדושת ליל שימורים יושפע שמירה לכל השנה.

זו הייתה גם כוונת קדשו באמרו על יושבי ארה"ק שהם אוכלים 'א יוכיגע יוה"ך', שבתוך דבריו שדיבר כביכול נגד יושבי ארה"ק רמז ברכה לשלוחי ארץ הקודש לשמירתם בדרך בבואם ובחזרתם.

חוק וסדר

פינה משפטית מאת עו"ד משה פרידל

ומה יהיה על התפילות כשמשיח יבוא?

על הפסוק בפרשתנו "מה טובו אוהלך יעקב משכנותך ישראל (כד, ה)" נאמר בגמ' (סנהדרין קה, ב) אמרינן: אמר רבי אבא בר כהנא כולם חזרו לקללה, ופרש"י כל הברכות של בלעם חזרו לקללה כמו שהייתה כוונתו מתחילה, חוץ מבתי כנסיות ובתי מדרשות, ואמרינן בגמ' לעיל, דהיינו, שבלעם ביקש לומר שלא יהיה להם בתי כנסיות ובתי מדרשות, וע"ז אמר "מה טובו אהלך יעקב", וברכה זו ד"מה טובו אהלך יעקב" נשארה לברכה, שנאמר בפרשת כי תצא (דברים כג, ו) ויהפך ה' לך את הקללה לברכה כי אהבך ה', ודרשינן קללה ולא קללות: אחת מן הקללות נהפכה לברכה שלא חזרה לעולם לקללה, מה שאין כן כל הברכות שבירך לישראל - חזרו לקללה כאשר היה בלבו לקללם, ויש להבין באמת מדוע דווקא ברכה זו לא חזרה לקללה ובמה היא שונה משאר הברכות?

וביערות דבש (ח"ב דרוש ג') מבואר, דבלעם ידע שכל העולם קיים על התורה והתפלה, ואף אומות העולם יש להם קיום על ידי זכות תורה ותפילה כי היא תכלית העבודה לה', ולכן לא היה ליבו שלם לקללם באמת, לבטל הבתי כנסיות והבתי מדרשות, כי זה קיום גם כן לאומות העולם, והרי היה חפץ בקיום אומות העולם, וזה הרי טובה לאומות העולם, וע"כ אף כשרצה לקלל בעניין זה, לא היה בלב שלם, ואדרבא, בלבבו היה שיתקיים, ולכן לא חזרו, מה שאין כן שאר הברכות.

וע"פ זה יש לפרש הכתוב: והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי וגו' כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים, דלכאורה לעתיד לבוא מה יהיה צורך בעבודת התפילה, וכהיום שמתבוננים, הנה הרבה חלקי תפילה מה צורך בהם לכשתבוא הגאולה?: תקע בשופר גדול וכו' ולירושלים עירך, את צמח וכו' שיבנה ביהמ"ק במהרה בימנו וכו', וכן ע"ז הדרך בכל עניין וענין, וא"כ מה תהיה התפילה לעתיד לבוא בעת שיהיה הכול בשלום בלי צרה כלל?

אלא שגובה מעלת התפילה, שזה הקיום לכל העולם, ואף אם בנ"י לא יהיו זקוקים לזה ויהיה להם כל ההשפעות טובות מלמעלה ורב טוב לבית ישראל, מ"מ יהיה צורך בתפילה לקיום העולם, ולשאר אומות העולם (שיהיו באותו זמן גרים גרורים או כשאר דעות במפרשים).

וזה שאמר הכתוב: והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי וגו', וא"ת על מה יהיה צורך בעבודת התפילה בזמן אשר דורשי ה' לא יחסרו כל טוב? לזה אמר, כי ביתי בית תפילה לכל העמים, דכוח התפלה עצום מאוד ויש בה צורך לקיום העולם, וביתי יהיה בית תפילה לצורך קיום כל העמים, שכל העולם כולו נידון בזכות ובכח תפילות בני ישראל וכמ"ש היערות דבש ז"ע.

ומכ"ק מו"ח אדמו"ר הגה"ק מקלויזנבורג זי"ע שמעתי פעם לפרש על דרך דברי היערות דבש, דאם לא כיון בלב שלם לקלל לא הייתה הקללה חלה, ובזה פירש מ"ש רש"י עה"פ (לעיל כב, כ) אם לקרוא לך באו האנשים קום לך אתם וגו' ופרש"י אם הקריאה שלך וסבור אתה ליטול עליה שכר, קום לך אתם, ולכאורה אינו מובן דמאי נפקא מינא, אלא כוונת הפסוק דאם כל כוונתם כסף, א"כ אתה יכול לקלל משום שזה ממילא לא יזיק כלום, אם כסף זה מה שעומד לך בראש, א"כ אתה יכול ללכת ולקלל דבין כך ובין כך לא ישפיע שום דבר.

(רבי דב וויס שליט"א / חתנו של האדמו"ר מקלויזנבורג-צאנז צזוק"ל. צוטט באתר שטייגען)

הכותב הינו בעל משרד עורכי דין ברעננה

שו"ת קיץ

הרב שבתי יגל

שאלה: האם מותר לנפח ברכות מים מפלסטיק בשבת כדי שהילדים הקטנים ישחקו במים ויצננו עצמם מהחום?

תשובה: **פעמים שהדבר מותר, ופעמים שהדבר אסור, וכמו שיבואר לקמן.**

ביאור: בגמרא במסכת שבת[א] מבואר דאסור לתת את נוצות הכר לתוך הכר בשבת, ומפרש שם רש"י בטעם הדבר, שבכך נגמרה מלאכתו של הכר, ונמצא עושה כלי בשבת. ומבואר עוד בגמרא דזה דווקא אם עושה זאת בפעם הראשונה, אך אם כבר הכנים בעבר את הנוצות לתוך הכר, והוציאם משם, מותר להכניסם בשבת, משום שאז אין הדבר נחשב כגמר מלאכת הכר.

ולכן לכאורה לפי זה, אם בא לנפח את הבריכה בשבת בפעם הראשונה, הדבר אסור, משום שעל ידי כך גומר את מלאכתה ונמצא עושה כלי בשבת. אך אם הברכה כבר נופחה בעבר, אין בניפוח הנוכחי איסור כמבואר בגמרא לגבי הנוצות והכר.

אלא שיש לבעל דין לחלק ולומר, דאינם דומים הנידונים, דבנוצות וכרית, הנוצות הם תמיד אותם נוצות, ומשום כך מהפעם השנייה ואילך אין איסור, אבל בברכה ואוויר כל פעם מכנים אוויר אחר שלא היה כבר בברכה, וממילא בכל פעם יהיה איסור מחדש, ובאמת מבואר בחידושי הר"ן למסכת שבת שם שאסור להעביר נוצות מכר לכר בשבת, ומבואר דאם הנוצות לא היו בכר הזה מעולם, אף שהיו בכר אחר, אסור לתיתם בשבת.

ואכן מטעם זה אסר בשו"ת חלקת יעקב[ב] לנפח כר גומי בשבת. אולם הגרש"ז אוירבעך זצ"ל סבר שאין לחלק בין אוויר לאוויר

כל העולם חד הוא' ולכן מהפעם השנייה ואילך מותר לנפח ברכה בשבת. וכן פסק בספר שמירת שבת כהלכתה באשר לניפוח כדור בשבת.[ג]

אמנם אם ניפוח הברכה כרוך בטורח ובמאמץ, מבואר במשנה ברורה[ד] שגם הפעם השנייה נחשבת כפעם הראשונה.

אולם כל זה בברכה שדרך לנפחה, ולהשאירה מנופחת לזמן מרובה, אך אם מדובר בברכה שדרכה שאחר השימוש בה, מרוקנים את האוויר, וכל פעם שמשתמש בה מנפחה ומרוקנה, לכאורה אין איסור לנפחה בשבת, אפילו בפעם הראשונה, ואפילו אם הדבר כרוך בטורח[ה], ודבר זה נלמד מדברי המשנה ברורה[ו] שהתיר ליתן חגורה במכנסיים בשבת, אפילו בפעם הראשונה, משום שהיא עשויה להכניס ולהוציא ואינו מבטל את החגורה שם.

סיכום הדינים העולים:

בברכה שמנפחה לזמן ארוך: אם אין הניפוח כרוך בטורח ובמאמץ, בפעם הראשונה אסור, אך מהפעם השנייה ואילך מותר, אך אם הדבר כרוך בטורח אסור גם בפעם השנייה.

ובבריכה שמנפחה לזמן קצר: מותר לנפחה בשבת גם בפעם הראשונה, וגם אם הדבר כרוך בטורח.

ובכל מקרה שמותר לנפח, מותר גם להשתמש במשאבה המיוחדת לכך (ובלבד שלא תהא משאבה חשמלית).[ז]

א - דף מ"ח עמוד א'.
ב - שו"ת חלקת יעקב או"ח סימן קס"ז (דפוס ישן ח"ג סימן קנ"ט)
ג - פרק ט"ז סעיף ז' (במהדורה החדשה שיצאה לאחרונה) ושם בהערה כ"ג מביא את דברי הגרש"ז זצ"ל.
ד - סימן ש"ז ס"ק כ'.
ה - עיין ספר אורחות שבת פרק ח' הערה צ"ה.
ו - סימן ש"ז ס"ק ט"ז.
ז - שש"כ שם בהערה, וכן בפרק ל"ד סעיף כ"ד.

שביבים / שאול שיף

תיק מספר 9010-63-1

בפני ראש-אבות-בתי-דין, הרב נסים בן שמעון (בית הדין הרבני האזורי תל-אביב), הופיעו המבקשים לברר הלכתית מעשה שחוק שעשו.

המבקש: ישבנו יחד צעירים וצעירות במסיבת גיוס של אחד החברים מבני עקיבא. אני לומד בישיבה תיכונית... חלק מהמסובים ראו טלוויזיה, חלק פיטפטו. במהלך המסיבה נתבקשתי על ידי אחת הבנות למסור טבעת לאחת הבנות שם במקום, למסור למי שהייתי צריך. נתתי ל... שישבה לידי, אמרתי לה בשחוק: "בי אשתי", לא זוכר באיזו אצבע ענדתי לה הטבעת. לא אמרתי לה כלום (בעת הענידה).

בית הדין: אם כן לשם מה באתם לכאן?

משיב: היה לה (לצעירה) שיעור אישות והיא סיפרה את הסיפור למורה והמורה סיפרה לרב וזה הפנה אותנו לבית הדין על מנת להסיר כל ספק. אף אחד לא שם לב למה שהיה כי כל אחד היה עסוק בענייניו.

המבקשת: הגענו לבית הדין עקב מעשה שנתן לי טבעת. לא יודעת אם זה שלו. נתן לי באצבע ולא אמר כלום. בכל מקרה רק גבר אחד היה לידינו. אחרים כלל לא היו בקרבתנו וודאי שלא שמעו אם אכן אמר משהו.

המבקש אומר למבקשת: הטבעת הייתה שייכת ל... היא נתנה לי אותה כדי שאתן אותה למישהי אחרת. אומר לדיין: נתתי לה בשחוק. הטבעת אינה שלי.

הדיין: טרם נברר הלכתית, ברצוני להתריע על ההפקרות הרבה השוררת בקרב בני נוער בכל הנושאים. גם לרבות בדבר קדוש ונעלה כמו "קידושין". מקרים רבים הגיעו אלינו לאחרונה לבירור מעין זה, והמקרים הללו נעשים לא על ידי אנשים מהרחוב היושבים על הגדרות, אלא בחור שלדבריו לומד בישיבה תיכונית. בחור שלדבריו לומד בישיבה והיא באולפנא. מינימום המתבקש מהם שלא לשחק בכגון דא. אין ספק שזה עקב השחוק וקלות ראש שמתירים לעצמם ביושבם בתערובת צעירים וצעירות, שעל זה יש להתריע באופן נמרץ מי התיר להם זאת. (אבל לא כאן המקום להעיר על זה). ועתה לבירור ההלכתי: במעשה זה יש ריעותות רבות: הטבעת לא הייתה של המבקש, היא לא ידעה שהטבעת אינה שלו, האם היו עדים, הכול היה בשחוק, לא אמר כלום בעת ענידת הטבעת. כל אחת מרעיתות הנ"ל יש אריכות דברים ויש בו לפסול הקידושין, וכל שכן שכולם גם יחד נמצאו. לכן המסקנה: אין במעשה הנ"ל כל חשש קידושין ויכולה להינשא ללא כל חשש.

ההורים מגיעים לשמחות מעולם האמת

רבי חיים מנחם הלברשטאם, הלוא הוא האדמו"ר מגארליץ שליט"א (בני-ברק), בא לבית האדמו"ר מקלויזנבורג שליט"א (נתניה) כדי למסור לו אישית את ההזמנה לחתונת בתו. בפגישה עלו נושאים שונים (והכול כמובן מוקלט ומופיע ב"בצילא דמהימנותא") והנה קטע שעניין אותנו:

האדמו"ר מקלויזנבורג: ...צריך להכין את עצמו כדי לקבל פני האבות הקדושים היורדים מגנזי מרומים.

האדמו"ר מגארליץ: בזוהר הקדוש מובא שההורים מגיעים לשמחות.

המארח: דבר שמקובל אצל בני ישראל בוודאי הוא אמת, שמקובל שבאים מעולם העליון כמה דורות, וכך מסופר שנכדת הבעל-שם-טוב הק' זי"ע אמרה להרה"ק מרוזין זי"ע שזקינו בוודאי יירד ויהיה בשעת החופה ושימסור לו קוויטל שמסרה לו כנודע הסיפור באריכות.

האורח: שמעתי מאבי זצ"ל שהיה מקובל במשפחתם שהרבנית אדל ע"ה בתו של הבעש"ט הק' זי"ע בעת שמחת צאצאיה הייתה מחכה עד שהייתה רואה את אביה הבעש"ט הק' זי"ע שהגיע ממרומים. פעם קרה באחת השמחות של צאצאיה, שנתאחרה השעה ולא יצאה מחדרה לילך לחופה עד לפנות בוקר שרק אז יצאה, וסיפרה אחר-כך שאביה הבעש"ט הק' אמר לה הנה בכל שמחת צאצאי אני מביט

במחותנים כדי לקשר עצמי אליהם, ובשידוך הזה שלא היו יחסנים אלא "געלט-שידוך" (שידוך לשם כסף) היה לי מאוד קשה להתקשר למחותנים, ולקח לי זמן לאתר את המחותנים ולמצוא אותם. לכן אני מבקש שלא תעשו יותר כאלה שידוכים.

המארח: בשבוע שעבר השתתפתי בשמחת נישואין של בעלי תשובה שנישאו, שהוא נכד של המגיד ממעזריטש זי"ע והבעש"ט זי"ע, וממש בדרך פלאית נתעוררו לחזור בתשובה ממש במסירות נפש, שרואים שעוררו אותם מן השמים... על הפסוק וירעו לנו מצרים ולאבותינו, מכאן ("ולאבותינו"), שהאבות מצטערים בקבר כשפורענות באה לעולם, אם כן, כל שכן מרובה טובה, כשיש שמחת נישואין בוודאי שהם שמחים בשמים ממעל.

תואר יוקרתי מהמלכה לפרל

יחד למדנו בבית ספר "יסודי התורה" בתל-אביב (רחוב יונה הנביא פינת מאה שערים/הכובשים) אצל הצדיק האמיתי, הרב משה טורק שליט"א (בני-ברק, ורוצו אליו לקבל ברכה). רציתי להיות אחיו כאשר אביו, הרב נתן נטע פרל ז"ל, אירח את משפחת מלבסקי הנודעת ועוד חזנים וזמרים ידועי שם. מאז כל אחד פנה לדרכו, ושוב נפגשנו כאשר נשלחתי ללונדון כנציג הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית, ומאז אנו שומרים על קשר הדוק.

ר' בנימין אליעזר פרל הוא היום הפטרון של החינוך היהודי בבריטניה ולזכותו רשומים מספר נכבד של בתי ספר, שיביאו לתמורה, ללא ספק, בכל הקשור לנישואי תערובת בממלכה המאוחדת והזיקה לארץ ישראל. באחרונה הצטרף להנהגת הקרן הקיימת בבריטניה וזו החליטה לממן הקמתו של מתנ"ס לעקורי גוש קטיף שעברו לגור בחלוצית. טקס הנחת אבן הפינה נערך בשבוע שעבר בהשתתפות ראשי הקהילה היהודית בבריטניה.

תרומתו המשמעותית בתחום החינוך היהודי הגיעה גם לידיעתה של מלכת בריטניה וזו החליטה להעניק לו תואר כבוד לתפארת היהדות המקומית, שמעולם לא בזה לליטופים הללו מארמון המלוכה.

אין לדיין אלא מה שעיניו רואות

(גילוי נאות: הכותב הוא גיסי, שהפיץ את המייל הזה בין חבריו.)

"כידוע אין לדיין אלא מה שעיניו רואות. וכשאני שומע בטלביזיה - אבל לא רואה - שחרדים זרקו לבנים ופגעו בחמישה שוטרים, ובאותה עת או בסמוך אליה מראים לנו ב"חי" כיצד אנשי ים"מ ושוטרים רודפים אחרי חרדים, שמים להם רגליים כדי שישתטחו על הרצפה ומוסיפים לקינוח עוד בעיטה, ושותפו של השוטר/יסמניק דואג להעיף את כובעו של השטוח שכולו עטוף עתה בדם...

"ותמונה אחרת: שוטר אחר הרכוב על סוס וכמדומני אלה בידו שועט לעבר קבוצת חרדים המתפזרים לכל עבר בבהלה וקבוצת שוטרים או אנשי ים"מ מכים, כשמבט רצחני בעיניהם, חרדי בודד.

וכל זאת במהלך חצי דקה של שידור חדשות כשהמשדר עצמו אינו מחובבי "השחורים", או אז, אני נזכר בתמונות דומות מההיסטוריה היהודית ואני נזכר במקביל, בריצוץ גולגולות ילדינו בעמונה, קריעת הנחיריים של מפגין בודד על יד שוטר, פגיעה פיזית עד עילפון ונכות במהימנים שבאנשינו ו"טיפול" השוטרים בבנותינו באותו אירוע.

"זו אותה המשטרה זו אותה התקשורת ואלה אותם חרדים שכל כך אוהבים לשנוא במדינתנו.

"כשאני מכיר צד אחד של המשוואה - את המשטרה והתקשורת - אזי בויכוח בין הצד הזה והחרדים מצד השני אני מאמין דווקא לחרדים.

(ראובן בירנבאום - משפטן/תעשיין/חובב כיפונת סרוגה)

ומיד הגיעה תגובה מאישיות רמת מעלה בעבר:

"ללא ספק וללא היסוס מסכים עמך.

מי שמרעילים כאן בארות ושותים דם כל יום זה התקשורת וסוכניה הרדודים והעלובים שאינם מבינים מה קורה בכלל - כמו גם הבג"ץ ואדמונד לוי "הגאון" בכללם. אין להם כל בעיה לשדר בחי את דברי הרב אלמליח!!!! שהולך לכלא על גזענות כלפי ספרדים!!! מגמגמים ושואלים מדוע ש"ס שותקים ולא מנסים אפילו לפענח את החידה בעמנואל שברור כי אינה עדתית כלל. כמו חבורת פראים מיער האמזונאס שנקלעה לעיר הגדולה ובטוחים שאלה בעיר משוגעים כי הם לבושים בחום, נוסעים בכלי רכב משונים, וכן הלאה. חבורה טיפשה רדודה שיטחית ומסיתה ומנפחת בלי להבין בכלל מה מתרחש. (כך אגב גם בתחומי הבטחון והכלכלה - רובם לפחות).

ולגבי המשטרה, אכן זו אותה המשטרה כלפי הערבים-החרדים-המתנחלים וכל קב' נורמטיבית הם הרבה יותר נזהרים מול עבריינים וחמולות מאיימות." משה...

הנצר האחרון

הם היו מאה ארבעים וששה גברים ונשים. הם ומשפחותיהם נלכדו בציפורני החיה הנאצית והם נותרו הנצר היחיד למשפחתם. הם עלו לישראל, ובגבורה עילאית נלחמו במערכות ישראל למען חירות עמם ומולדתם, ומסרו נפשם על קדושת השם, העם והארץ. איש לא שידל אותם לעלות לארץ ישראל ולהילחם בצבאה, אלא שהם ביקשו להבטיח את תקומת עם-ישראל על אדמתו לאחר שחוו בגופם את מוראות השואה האיומה ושנאת העמים את העם הנבחר. אותם 146 קדושים גם קיוו לבנות כאן את ביתם מחדש אך לא זכו לכך. "נצר אחרון" הוא ספר יזכור לאותם חללים שיצא לאור על ידי משרד הביטחון ו"יד ושם". פשוט מצמרר.

קהילת "רינת הדר" בגבעת שמואל החליטה לעשות מעשה להנצחת זכרם של הנופלים הללו, ואת בית הכנסת של הקהילה שיוקם בקרוב, יקראו על שמם. מרכז הקהילה ומפעל ההנצחה,מר ישראל בן-פורת, קיבל בימים אלה מכתב ממשרד הביטחון המבהיר כי המשרד מכיר ויכיר במעשים במפעל ההנצחה הקדוש הזה.

בן פורת מזמין, בין היתר, מעל במה זו 146 קהילות או משפחות, לחבור למפעל ההנצחה החשוב והיחודי של הנצר האחרון, "ויחד, בשם הערבות ההדדית, להשתתף במפעל החינוכי החשוב של הנצחת זיכרון הקדושים בצורה חיה ופעילה".

הורים, תיפסו מנהיגות!!!

הנה עצה טובה של רב המבלה שעות רבות בחברתם של בני-נוער:

בקרוב מתחיל החופש הגדול וברחוב ובבית ישנם הרבה נְחָשִׁים ושְׂרָפִים שעלולים לפגוע מאד בנפש הילדים/נערים. הילדים עלולים להרוס עצמם באין סוף שעות של טלוויזיה ואינטרנט שמטמטמים את מוחם. הם מסתובבים ברחובות בשעות הלילה ללא תכלית וללא השגחה כשהוריהם ישנים (בשלווה?) ומגיעים לפריקת עול בכל התחומים ...כן גם לוונדליזם וגם לפריקת עול מינית בגיל צעיר מאד.

מה על ההורים לעשות? ראשית חובה עליהם להתעשת, לתפוס

מנהיגות ולקבוע לילדים סדרי זמנים מתוקנים גם בחופש הגדול: מתי יקומו בבקר ומתי ילכו לישון.

עליהם להשקיע זמן, מחשבה וכסף במילוי יומם וחופשתם של הילדים בעשייה מועילה שמעשירה את הנפש, אם זה בפעילות התנדבותית או במציאת מקום עבודה בשכר. אם זה בטיולים חינוכיים (וגם בָּפִיִים) ברחבי הארץ או בבילויים מבוקרים.

בקיצור, עליהם להשקיע מחשבה ויוזמה - כמובן בשיתוף עם הילדים. למצוא עשייה שתהפוך את החופש הגדול לחוויה נפלאה במקום לזמן שמאוס הן על הילדים והן על הוריהם.

(הרב ראובן הילר / רב השכונות בהוד השרון)

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
טל. 052-7723288
אימייל. gilwein26@012.net.il